

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ 50 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 63.

V Ljubljani, v soboto 16. marca 1901.

Letnik XXIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. | Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Podpisano uredništvo obžaluje in preklicuje vse v št. 238 in 246 l. 1900 v „Slovenca“ priobčena, g. Josipa Či'enška, sollicitatorja v Kozjem tikajoča se razžaljenja ter izjavlja, da so bila očitanja bogotajstva in brezverstva kriva, neresnična, in da so ta očitanja le vsled nepoznanja razmer prišla v list, ker se je uredništvo pri tem zanašalo na resnicoljubnost svojega dopisnika. Ur. Slov.

„Kancelparagraf.“

„Ven s kancelparagrafom, da zavladajo vendar jedenkrat tudi pri nas pravne, države vredne razmere!“ Tako kriči v svet »Slov. Naroda«, ves ogorčen nad tem, da je bil urednik »Schererja« zaradi pregreška, ki ga prepoveduje § 303 kaz. zakona, obsojen na šest tednov strogega zapora.

Torej „kancelparagraf“! Tisti liberalizem, ki se vedno in s toliko vnemo poteguje za prostost misli in prostost govora, liberalizem, ki se z vsemi silami zaletava v indeks in celo za najbolj nemoralne spise in slike zahteva prostost, ta liberalizem terja od države „kancelparagraf“. Saj se poznamo. „Prostost za se, za druge pa verige in sužnjost“, to je že stara pesem liberalizma.

„Kancelparagraf“? Kaj bote pa z njim

dosegli? Le pogledjte nekoliko nazaj v zgodovino, pa vam pridejo morda drugačne misli!

Prvi „kancelparagraf“ je izdal judovski sinedrij. Apostoli pa so rekli: „Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi“ in se za ta paragraf niso prav nič zmenili. Bili so seveda kaznovani za to — hudodelstvo, „pa so šli veseli od zbora, ker so bili vredni spoznanj, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti“.

Prva tri stoletja krščanstva je bil čas, ko so „kancelparagrafi“ najhujše vladali. Pa vsi ti „kancelparagrafi“ niso mogli oznanovcem svete vere zapreti ust, vse kazni jih niso pripravile do tega, da bi spolnovali veri sovražne in zato krivične državne zakone.

Bili so žalibog tudi časi, ko se je duhovščina uklonila „kancelparagrafom“. Tako je bilo pri nas za cesarja Jožefa II. Tedaj je živel v Avstriji servilna duhovščina, prav taka, kakor si jo žele naši liberalci. Tedaj se je pridigovalo to, kar je velela vlada, in pastirski listi so morali imeti vladino dovoljenje (placet), da so se smeli brati vernikom. To ravnanje avstrijskih škofov in duhovščine je bilo lud vdarec za avstrijske narode, vdarec, ki ga čutimo še sedaj. Pa hvala Bogu! Avstrijska duhovščina je sedaj drugačna, jožefinizem je sedaj med nami nemogoč. Duhovniki so pokorni državnim zakonom in uče vernike, da je pokorščina do države njihova dolžnost. Toda če državna oblast prestopi svoje meje in ukazuje kaj takega, kar je Bog prepovedal, in če to, kar je Bog zapovedal, prepoveduje, tedaj kličejo z apostoli: „Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi“. Mi smo državi pokorni, a servilizma ne poznamo. In če se bo kedaj zgodilo — v Avstriji je mogoče marsikaj — da nam bo državna oblast predpisovala, katerih resnic ne smemo oznanovati vernikom, naj ve celi svet, da je na Slovenskem ogromna večina duhovnikov, ki pojdejo rajši z Janezom Krstnikom v ječo in v smrt, ali z Janezom Zlatoustom v pregnanstvo, kakor da bi molčali, ko jim Bog zapoveduje govoriti. Ne, duhovniki se „kancelparagrafa“ nič ne boje. Če nam ga napravijo, tedaj bodo imeli naši liberalci priliko, prepričati se, da je bilo obrekovanje, ko so trdili, da

slovenski duhovnik išče le bogastva in složenega življenja.

„Kancelparagraf“ bi bil začetek kulturnega boja. In boja se cerkev ne boji. Saj se katoliška cerkev ne kaže nikdar v večjem sijaju, kakor tedaj, kadar jo njeni sovražniki tirajo za njenim ustanoviteljem na Kalvarijo. Mir je katoliški cerkvi že večkrat škodoval, preganjanje nikdar. Za temnim velikim petkom je cerkvi še vselej zasijalo solnce velikonočne nedelje.

Klemens Hofbauer je prišel enkrat v ta položaj, da so mu s „kancelparagrafom“ zavzeli jezik. Stopil je na leco, prebral ljudstvu evangelij in potem naznanil, kaj se mu je zapovedalo. Ljudje so najprej strmeli, potem pa na glas jokali. In vlada? Vlada se je vdala zahtevi ljudstva, in sveti mož je smel zopet slobodno govoriti.

In to je bilo tedaj, ko je bil Jožefinizem še v cvetu. Vi pa hočete sedaj katoliškim duhovnikom zamašiti usta? Poskusite! Odgovorile vam bodo na vaš poskus množice veri in cerkvi udanega ljudstva.

Državni zbor.

Dunaj, 15. sušca.

Kvotna deputacija.

Začetkom današnje seje je zbornica volila deset članov v kvotno deputacijo. Včeraj popoldne so se zbrali načelniki klubov, da se zgovore o kandidatih. Vitez Berks je nasvetoval, naj se volijo prejšnji člani, kakor je to storila tudi gosposka zbornica. Vsled dogovora je bil danes izmed Jugoslovanov določen g. Povše. Izvoljeni so torej: David Abrahamowicz, vitez Jaworski, dr. Fořt, dr. Kramar, Kaiser, dr. Kathrein, dr. Menger, Povše, baron Schwegel in grof Zedwitz.

Odseki.

Včeraj so zborovali razni odseki. V poljedelskem odseku je poslanec Fink utemeljeval svoj predlog glede prodaje sira, surovega masla, margarina in masti. Odsek je načrt zakona, ki se obrača proti ponarejenim živilom te vrste, vsprejel z malimi premembami. Za predlog glede razbremenjenja kmečkih posestev se je izvolil predodsek, ki naj se temeljito bavi s tem vprašanjem.

Obrtni odsek je sinoči poslancu dr. Weisskirchnerju poveril poročilo o premembi §§ 59. in 60. obrtnega reda. Za vladno predlogo glede krošnjarstva se je izvolil pododsek.

V justičnem odseku je dr. Skedl poročal o pogodbi z nemško državo glede varstva slovenskih in umetniških del. Dr. Pattai je poročal o načrtu zakona, po katerem naj bi se preostanki skupnih sirotinskih blagajnic porabili v dobrodelne namene. V razpravi se je naglašalo, naj bi se sirotinske blagajnice razveljavile v vseh deželah.

Prememba tiskovnega zakona.

Po daljših obravnavah med justičnim in notranjim ministerstvom se je vlada odločila, da predloži načrt zakona, s katerim se temeljito preosnuje tiskovni zakon. Vlada želi omejiti objektivno postopanje, kar je povsem opravičeno, in kolportaji dovoliti večjo prostost. Po tem načrtu bi se razžaljenja časti in vladarja odvzela kompetenu porotnih sodišč. Vsled tega se bode moral premeniti kazensko-pravni red. Vlada se zaradi konfiskacij noče popolnoma ločiti od objektivnega postopanja, vendar pa tudi omogočiti subjektivno postopanje glede tiskovnih pregreškov. Torej srednja pot!

Železnice.

Danes zbornica nadaljuje prvo branje vladne predloge glede novih železnic in investicij. Vsi včerajšnji in današnji govorniki sicer naglašajo potrebo železničnih zgradb, vendar pa ima vsakdo svoje posebne pomisleke in nove želje glede uprave, tarifov novih prog itd. Tako skušajo češki poslanci v tem vprašanju doseči »unetim« z vodnimi cestami in uravnjavami rek na Češkem in Moravskem. To je, Čehi upajo dobiti zagotovilo, da se ob enem v proračun kot dodatni kredit vstavi okoli 300 milijonov kron za vodne zgradbe. Čehi se namreč drže stališča, da bodo železnice v prvi vrsti koristile južnim, planinskim deželam, in da morajo češke, severne dežele dobiti primerno kompenzacijo ali odškodnino. To pojde sedaj težko, kajti za železnice so že izgotovljeni vsi nadrobni načrti, dočim za vodne ceste (kanale) niti vse prvotne preiskave niso dovršene. Taki veliki, dragi načrti pa se ne

LISTEK.

Klerikalna bisaga in liberalna bistrost.

Velikansko je bogastvo duhovnov, in klerikalna bisaga je brez dna. To je dogma za našo okoli »Sl. Naroda« in »Rodoljuba« zbrano »inteligenco«, katera v omenjenih listih vsak teden, da, vsak dan bere o neizmernem bogastvu duhovnov. Mi seveda nismo dosti inteligentni, da bi slepo verovali, kar pišeta »Narod« in »Rodoljub«. Vsako bogastvo mora imeti svoje vire, torej tudi bogastvo duhovnov. Poiščimo torej kratko te vire.

Ako se ne oziramo na redovnike, kateri za svojo osebo ne smejo imeti denarja, so duhovni v veliki večini kapelani in župniki. Kapelan na deželi dobiva letne plače 300 goldinarjev, torej mesečno 25 goldinarjev, župnik na deželi na deželi pa 600 goldinarjev, ali največ 700 goldinarjev, torej mesečno 50 gld. ali največ 58 gld. 33 krajcarjev. V mestih dobivata kapelan in župnik nekaj

višjo plačo, toda v najugodnejšem slučaju kapelan le 400 gld. na leto, torej mesečno 33 gld. 33 krajcarjev, in župnik le 1000 gl. letno, mesečno tedaj 83 gld. 33 krajcarjev. Diurnisti se po pravici pritožujejo, da imajo prenizke plače, in na Studenec bi poslali plač bogati. In duhovni, kojih mesečne plače niso nič večje od onih diurnistov, naj polnijo »klerikalno bisago«? Sedaj šele razumemo, zakaj trdijo liberalci, da je omenjena bisaga brez dna, ker namreč v njej ne vidijo ničesar, pa mislijo da nima dna. Liberalci morajo imeti naše duhovne za največje gospodarske veleume. Znano je namreč, da se vsak berač v mestu in na deželi obrne najprej na duhovne in ne brez uspeha, znano je, da baš duhovni najbolj podpirajo učečo se mladino, kar potrjujejo s svojo eksistenco nekateri liberalni voditelji. In poleg vseh teh ne malih izdatkov, poleg vseh tistih svot, ki jih izdajajo duhovni razun tega še pri nakupu knjig v podporo slovenske književnosti, in pa v podporo narodnih društev itd. nabirajo ti duhovni po trditvi liberalcev še pri svoji manj kot pičli plači ogromna bo-

gastva. Koliki gospodarski veleumi! In taki možje naj bi, kar zopet na drugi strani nedosledno zahtevajo liberalci, ne smeli imeti besede pri gospodarski organizaciji ljudstva?

Brez dna je klerikalna bisaga, pravijo liberalci. Mi jim hočemo pokazati tisto velikansko luknjo, ki je mesto dna v klerikalni bisagi. Naj mesto nas govori pristen liberallec, namreč francoski ministerski predsednik Waldeck-Rousseau.

Pred par dnevi je ta liberallec v francoski zbornici pobijal predlog, da naj se odpravijo vse, bodisi avtorizovane ali ne avtorizovane kongregacije, ter je svoje nasprotstvo utemeljeval s tem, da kongregacije podpirajo 70.000 oseb in bi, ako se odpravijo, obč. ali državni žep bil hitro prazen. Toliko delujejo redovniki na karitativnem polju samo v eni državi! Koliko žrtvujejo za znanost in umetnost!

Taka je »klerikalna sebičnost«. Toda kaj vse to mari našim liberalnim listom! Naslanjajo se lepo zločno na tisto »inteligenco«, katera stoji za njimi in pridigujejo nesmisel za nesmiselno ljudstvu. Toda ljudstvo bi moralo, da jim veruje, biti tako neumno, ka-

kor tista krava, katera je prišla radi svoje neumnosti pretekli teden celo v časnike, kajti šla je mesto v hlev v drugo nadstropje.

Tako neumno pa naše ljudstvo ni. Zato pa je liberalnim glasilom »inteligence« čez vse draga, nikoli je ne zapuste. Kaj bi pa tudi počela, da jo ta izvrstna glasila zapuste? O Mohamedu pripoveduje arabska legenda, da je imel navado, kadar je razlagal učenec svoje nauke, naslanjati se ob deblo palme. Palma se je temu tako privadila in je smatrala to naslanjanje kot tako veliko čast, da je nekoč, ko je prorok pri nauku stopil v navdušenju na vzvišen prostor in se ni več naslanjal nanjo, zakričala kakor kamela. Radovedni smo, ali bi tudi tista gotova »inteligence«, ako se liberalna trobila ne bi več naslanjala nanjo, zakričala — kakor proročeva palma.

Mefisto pravi v Goethejevem Faustu: »Verachte nur Vernunft und Wissenschaft, — des Menschen allerhöchste Kraft, — Lass nur in Blend- und Zauberwerken — Dich von dem Lügegeist bestärken«, toda pri- stavlja pomenljive besede: »So hab ich dich schon unbedingt!«

izvrše čez noč. Tudi jugoslovanski poslanci, katerih je več zapisanih mej govorniki, imajo razne želje. Mi Kranjci od sedaj nameravanih železnic pač ne bomo imeli posebnih koristij. Ljudje bodo pri delu pač precej zaslužili, a to so prehodne, ne trajne koristi. V narodnem oziru — nikar si tega ne prikrivajmo — pa naravnost škodo. Nova železnica čez Ture in Karavanke bo de nemški most od Nemčije do Trsta. Želim, da bi mi neval pesimizem. Gotovo pa je, da bo de Kranjska dežela v neznatni meri deležna novih investicij, ki bodo stale blizu 500 milijonov. A istina je, da bi Goriška ničesa ne dobila, ko bi bilo mogoče uresničiti želje skupne Kranjske dežele glede druge železnične zveze z Trstom preko Ljubelja, Kranja, Loke in Divače. Vsem ne more nihče ustreči. Pač pa je naših poslancev dolžnost, da ob tej priliki opozarjajo železniško upravo na razne lokalne železnice.

V tem oziru je nujno potrebno, da se vendar najde pot za nadaljšanje dolenjske železnice do hrvaške meje. Že prejšnja leta so razni poslanci v odseku in zbornici razpravljali to vprašanje. Predlanskim je zbornica soglasno vsprejela dotično resolucijo posl. Žitnika. Sedaj jo hoče ponoviti posl. Pfeifer. Toda vse resolucije romajo v koš, ker ogerska vlada odločno nasprotuje. Isto negativno stališče zavzema Ogorska nasproti dalmatinskim železnicam. Zato je danes zopet pol. Biankini ostro prijemal vlado, ki vedno prijenjuje ogerskim zahtevam. Ob enem je Biankini odločno pobijal izjavo ministra za deželno brambo, češ, da Hrvatje in Slovenci škilijo čez mejo. Minister je gotovo mislil pravaše, ki zahtevajo združenje Dalmacije z Bosno in Hrvatsko. Toda splošni izrek ni bil umesten. Pač pa se more to trditi o merodajnih italijanskih osebah, ki škilijo čez mejo v neodrešeno Italijo.

Drugo važno železnično vprašanje je nadaljevanje nameravane proge od Gorice do Ajdovščine po vipavski dolini. Že l. 1894. so vipavske občine izročile dotično prošnjo državnemu zboru. Prošnja je romala v železnično ministerstvo, kjer menda v prahu leži. Letos je poslanec Žitnik vložil drugo prošnjo, ki se je izročila železniškemu odseku.

Kdor pozna razmere goriške in kranjske vipavske doline ali le pogleda na zemljevid, mora uvideti, da je nameravana črta od Gorice do Ajdovščine le polovičarsko delo, ako se ta proga ne podaljša po vipavski dolini. Vipavci v veliki večini želé zvezo z Postojno. Toda tehniške ovire so jako velike, tako ob Nanosu na Razdrto, kakor na drugi strani po takozvanem „Pasjem repu.“ Ovire sicer niso nepremagljive, toda troški bi daleč presegali rentabiliteto železnice. To so informacije iz ministerstva. Zato mnogi mislijo, naj bi se vipavska železnica gradila od Ajdovščine po dolini mej Slapom in Vipavo skozi Mančo dalje. Sedaj pa delaj čudeže, da vsem ustrežeš! Na vsak način, pa je treba, da vlada resno nadaljuje svoje

preiskave in poizvedbe glede nadaljevanja vipavske železnice, ki je za vipavsko dolino življenskega pomena. Vlada je takoj pripravljena zgraditi tudi po ridah železnico gori na Razdrto in dalje, ako dežela in interesentje zagotové dotične večje troške in obrestovanje. Toda dolenjska železnica bi bila v deželnem zboru skoraj gotovo svarilo. Poslanec dr. Žitnik je oglašen, da utemelji primerno resolucijo glede nadaljevanja vipavske železnice.

Tretje vprašanje je nadaljevanje kamniške železnice. Tudi v tem oziru so dela precej dozorela. Pomisliti je treba, da Avstrija navadno gradi železnice, kakor Noe svojo barko, pa se še večkrat prenagli, ali pa išče konja v dolini, kjer ga ni. O železnicah so danes do pol 4. ure govorili: Schoiswohl, Biankini, baron Morsey, Hauck, dr. Kolischer, Hruby in dr. Chiari. S tem je bila generalna razprava v prvem branju končana in govorila sta še glavna govornika dr. Kaizl in Dobernig.

Prihodnja seja je še-le v sredo ob 5 uri popoldne, da morejo mejtem razni odseki pripraviti novega gradiva za zbornico.

Hrvaška poljedelska banka.

Iz Zagreba, 11. marca.

Med točkami, o katerih se je razpravljalo na prvem hrvaškem katoliškem sestanku, je bila tudi ona o zboljšanju gmotnega stanja kmečkega prebivalstva. Na Hrvaškem je kmečko gospodarstvo silno nezadovoljalo, odkar so bile razdeljene takozvane zadruge. Za napredek gospodarstva ni nobeden skrbel, niti zajedniška vlada niti domača; prva sploh ne mara za hrvaški napredek, druga pa nima dovolj sredstev za velika podjetja. Znano je le predobro, da si morajo na Hrvaškem posestniki brez vsake državne pomoči urejevati vode in izsuševati močvirja. Za zboljšanje živinskih pasmin se sicer troši precejšnja svota iz deželnega proračuna, toda to je vse premalo, posebno v novjšem času, ko je živinska in prešičja kuga naredila po celem zemlji grozno škodo. Kmečki stan je že skoraj popolnoma obnemogel in nevarnost je zapretila, da se temelj hrvaškega naroda ne zruši, če se mu ne pomore še o pravem času.

Posebno se je bati za Slavonijo, ker prehitro gine hrvaški živelj, a na njegovo mesto prihajajo tujci, podpirani posebno od mažarske vlade. In iz kakšnega drugega namena je sklenila mažarska vlada osnovati ne samo na Ogorskem, nego tudi po Slavoniji in na Hrvaškem neke gospodarske zadruge pod državno kontrolo z državnimi sredstvi, nego da pomore raznaroditi hrvaško zemljo? Te zadruge so posebno sumljive že zaradi tega, ker je njih vodstvo v Budimpešti in vsa uprava v mažarskih rokah. Mažari skušajo na ta način dobiti v roke kmečko prebivalstvo ter tako pri volitvah uplivati na izvolitev poslancev, ki bodo trobili v njihov rog. Vse to je bilo znano hrvaškim rodoljubom ter so dolgo razmišljali, kako bi mogli pomagati hrvaš-

kemu kmetu iz neugodnega njegovega položaja, da ne postane žrtva oderuhov ali pa mažarskega šovinizma.

Na prvem hrvaškem katoliškem kongresu se je sklenilo, da se po celem Hrvaški in Slavoniji osnujejo posojilnice. Duša vsega delovanja v tem pogledu je župnik Barbić iz Dalmacije, ki je osnoval že več takih posojilnic. Pred nedavnim so imeli glede osnovanja takih posojilnic hrvaški rodoljubi posvetovanje v Zagrebu; skupščina je bila mnogoštevilno obiskana, ter se je sklenilo, da se osnuje v Zagrebu najprej hrvaška poljedelska banka, katera bi skrbela za denar za omenjene posojilnice. Osnovo za to banko je izdelal poslanec dr. Derenčin, in ta je bila v tej skupščini sprejeta. V soboto 9. marca pa je izšel že oglas o osnutku te banke ter se pozivlje občinstvo na subskripcijo delnic. Temeljna glavica bo iznašala 4 milijonov kron, razdeljenih na 40.000 delnic, vsaka delnica po 100 kron nominalne vrednosti. Podpisovanje bode trajalo do meseca julija.

Delokrog, ki so ga namenili hrvaški poljedelski banki, pravi »Obzora«, ne sega v področje obstoječih denarnih zavodov na Hrvaškem; hrvaška poljedelska banka jim ne bo delala konkurence; njena naloga je taka, kakršni se ne more posvetiti nobeden obstoječih denarnih zavodov po svojih dotedanjih pravilih.

Ona ne bode niti eskomptirala menic, niti trgovala, niti podpirala industrijalnih podjetij, ona ne obeta velike dividende (le po 4 odstotkov), njo ne bode utemeljil sindikat, ki išče le dobiček; ona hoče le pomagati hrvaškemu kmetu, da ga povzdigne v gmotnem pogledu in organizira njegovo pridobitno moč, da tedaj stori nekaj, o čemur se je do zdaj mnogo govorilo, ali o vsem ničesar storilo. Mi mislimo, da takšno podjetje ne bode imelo protivnikov, marveč da se bodo vsi pravi prijatelji kmečkega prebivalstva, katerega osoda je ob enem osoda hrvaške domovine, zedinili v čvrsti trudoljubivosti, pa da z obilno subskripcijo polože temelj uredbi, ki bode v daljnem svojem razvitku blagotvorno delovala na kmečko prebivalstvo.

I mi se nadejamo, da bode Bog blagoslovil to delo, saj se je izvršilo iz prave ljubezni do bližnjega. Ne dobiček, marveč rešitev kmečkega prebivalstva je svrha temu podjetju; zato mu pa tudi na čelu ne stoje kapitalisti, niti liberalna gospoda, nego katoliška duhovščina, ki je od nekdaj branila siromake oderuštva in zatiranja. Ves hrvaški episkopat se je zedinil z odborom prvega hrvaškega katoliškega shoda ter podpisal poziv na subskripcijo delnic za to poljedelsko banko.

Vsi hrvaški opozicijski časopisi so pozdravili z veseljem ta korak omenjenega odbora in hrvaškega episkopata, le mažaronski krogi molče popolnoma o tem dogodku. Treba vedeti, da se v mažaronskem taboru nahajajo sami liberalci, vsaj sami se za take smatrajo in so tudi v zvezi z ma-

žarsko liberalno stranko, ki je storila že toliko zla na Ogorskem. Ti ljudje govoré vedno o napredku, o domoljubju in požrtvovalnosti za blagor naroda, a ko je treba v resnici kaj žrtvovati za narod, takrat se poskrijejo in molče, ker vidijo, da takšno delovanje ni v njihovo osebno korist, saj ljubezen do bližnjega jih ni v celem njihovem javnem delovanju nikdar vodila. Liberalci so si pač v vseh deželah enaki. Na Hrvaškem jih bomo spoznali ravno pri tem vprašanju bolje, nego kdaj poprej, a čas je, da se tudi tukaj očisti z liberalizmom okuženo ozračje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. marca.

Protest krščanskega Dunaja.

Velikansko zborovanje je bilo na Dunaju pretekli četrtek v takozvani »Volks-halle«. Nad 4000 oseb se je zbralo pri protestu proti napadom Schönererjevcev in soc. dem. na katoliško vero in državo. Na shod je došlo nad 400 brzojavk. Govorniki so povdarjali, da je, kakor vedno, tudi sedanje gibanje za revolucijo naperjeno od židov. Židovskim namenom so udinjani Schönererjanci in soc. demokrati. Na Francoskem, na Španskem, v Avstriji se ščuva na katoliško duhovščino, da bi se pozabilo na žida. Od slučajev nepravnosti pri pastirjih in rabincih se ne govori nič, katoliško duhovščino se hoče naslikati kot najničvrednejšo na svetu. Dunajski župan dr. Lueger je prišel na shod ter povdarjal, da hujšakem ni nič za protestantstvo, pa tudi nič za katoličanstvo, ti hujšaki hočejo razdreti Avstrijo. Ob nepopisnem navdušenju zbrane množice klical je dr. Lueger: Proti početju teh ljudij protestirajo avstrijski kristijanje od vzhoda do zahoda, do severa in juga, vsi kličejo z nami: Mi smo in hočemo ostati Avstrijci, mi smo in hočemo ostati kristijanje. Dr. Lueger je pozival vlado, naj stori odločne korake proti protiaustrijskim in protikatoliškim hujšakem. Velikanski shod, na katerega je došlo mnogo odposlancev iz vseh krajev države, je sprejel resolucijo, s katero naroča poslanecem katoliškega ljudstva najsrajnejši, najodločnejši nastop proti blatiteljem države in vere ter jim obljublja pomoč krščanskega ljudstva.

Kanalski načrti.

Kakor se v Nemčiji delajo velikanski načrti, ki naj omogočujejo velikim ladijam pluti po rekah v celini in iz reke v reko, tako se je tudi v Avstriji začela odločna akcija za kopanje kanalov ali vodnih cest. Avstrija je doslej daleč zaostala v tem oziru. Na sto km. pride plovnih voda na Nizozemskem 14-5, v Belgiji 7-5, na Francoskem 2-3, na Angleškem 2, na Nemškem 1-9, v Švediji 1-5, v Italiji 0-9, v Avstriji pa le 0-8 km. Zato ni neoprávdano, da se Avstrija poteguje za nova plovna pota, ker železnice same ne zadostujejo vsem prometnim zahtevam. Kanali, ki se nameravajo kopati, so:

Med romanskimi národi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtžar.

2. Milan.

Lahni valčki gardskega jezera migljajo kakor za slovo, v njih pa se zrcalijo jasno obrisane gore, katere nadkriljuje Monte Baldo v višini 2200 metrov. Zapustili smo Beneško ter prišli čez Mincio na lombardsko ozemlje. Prvo večje mesto Brescia z mogočno stolno kupolo, ima prijazno lego pod griči, ki so pozidani z belimi vilami. Spomnim se srednjeveškega Arnolda, tukajšnjega domačina, ki je z ognjevitostjo zgovornostjo pripravljaj pot ljudovladi ter zlasti Rim vznemirjal s svojimi nauki, da je moral papež Hadrijan IV. (1154—1159) celo cesarja Friderika Barbarosso prositi pomoči zoper upornika. Njegov tragični konec je znan iz zgodovine, v Bresciji so mu postavili meščani spominek kot svojemu rojaku. Od Brescije dalje gre železnica po obširnih planjavah; izpeljana je na več krajih v nepregledno dolgi naravnostni črti. Zato vozi vlak silno hitro, vse leti mimo nas, kar naenkrat zdrčimo čez Addo in kmalu smo v Milanu največjem mestu zgornje Italije.

Milan ima znamenito preteklost. Sovražniki so ga 48 krat oblegali in 28 krat premagali, da morebiti nobeno drugo mesto na svetu ni poskusilo toliko izprememb. A čeprav ga je v raznih dobah obiskoval vihar za viharjem, iz vsakega se je dvignil še lepši, iz podrtij so nastajale nove palače, in nove ulice se širile na vse strani, da šteje sedaj blizu pol milijona prebivalcev. Obseg mu znaša 13 km, premer od jugovzhodnih vrat Porta Romana do severo-zapadnega Arco della pace pa 3-5 km. Hodil sem brez vodnika semintje, kažipot mi je bila knjižica z mestnim načrtom ter mi služila tako dobro, da sem dobil brez truda znamenitejše reči. Po sebi je umevno, da ne bom opisoval mesta na dolgo in široko, saj se dobijo take razlage v strokovnih knjigah; tu hočem omenjati le vtise, katere sem imel jaz, drugi naj jih opisujejo drugače, vsak po svoji osebni naravi.

Kar si ogleduješ v Milanu, vse prekosi gotoska stolnica, katero so začeli staviti l. 1386. Velikanska zgradba, 148 m, dolga in 88 m, široka, ima za 40 tisoč ljudi prostora ter je za cerkvijo sv. Petra v Rimu in za katedralo v Seville največja cerkev na svetu. Od vrha do tal vsa iz belega

kamna, je okrašena z množico stolpov in stolpičev (123), z neverjetnim številom kipov (krog 6000) in z drugim kamenitim nakitjem. Najvišji stolp, na katerem se leskeče kolsalna soha Matere božje, dosega višino 108 m. Ker stoji cerkev sredi prostornega trga popolno sama za-se, ločena od drugih poslopij, se vidi še veličastnejša, v nočni razsvetljavi ali pri svitu meseca pa je kar naravnost čarobna. Ko sem korakal po stopnicah proti glavnemu portalu, spominjajoč se lepote Salomonovega tempelja, in zamaknjen v ogledovanju svetovnega čuda, vzdigajočega se pred menoj, mi pride naproti prodajalec, ki razkazuje s prikupljivo besedo razne dragocenosti. Kako se blesté v lični škatljici, katero ima obešeno pred seboj, prstani, uhani, medalijoni, zapestnice itd., vse okinčano z migljajočimi biseri mnogovrstnih barv! Ako je blago pristno, mora biti velika vrednost, toda gotovo ni brez talmi — zlata in brez ponarejenih kamenčkov. Mož kaže to in drugo, slednjič pravi: „Le piace questo?“ ter mi ponudi fino izdelano emajlovano milansko stolnico. Če bi se vračeval proti domu, bi se bila napravila kaka kupčija, v začetku potovanja pa nisem hotel izdajati denarja za nepotrebne reči, zato se izmuznem

skozi velika vrata ter vstopim v svetišče. Ko gledaš ta kras in to veličastvo, tedaj spoznaš svojo nezmožnost, a klanjaš se hkratu silovitosti človeškega duha, ki zmore kaj takega.

Pred očmi ti je odprt hram božji, sloneč na 52 ogromnih stebrih. Petero ladij te pelje proti velikemu oltarju, ki ga je posvetil papež Martin V. l. 1418, mnogo let pozneje pa je posvetil vso stolnico nadškof Karol Boromej († 1578), čegar sveto truplo hrani dragocena kriptá pod cerkvijo. Med častitimi ostanki me je zanimalo leseno razpelo, katero je nosil sv. Karol ob času kuge po Milanu. Videč, da ljudstvo popolno obupava in v velikem številu zapušča mesto zaradi grozne morilke, napove, trdno zaupajoč v pomoč božjo, spokorno procesijo. Pepela si potrosi na glavo, okoli vratu obesi vrv in v roki držeč prav to sv. razpelo stopa bosonog po ulicah s klicem: „Parce Domine, parce populo tuo.“ (Prizanesi Gospod, prizanesi svojemu ljudstvu). Ta molitev je prodrla nebesa, kuga poneha, prebivalci se vračujejo nazaj nazaj in polagoma zopet oživi na pol izumrlo mesto.

(Dalje prih.)

Donava-Odra, Donava-Vltava-Laba, Odra Visla, San-Dnjestr, zveza donav-labskega kanala z Labo od Prerova do Pardubic. Iz vršitev teh načrtov bi stala 600—700 mil. K. To je pa za nas strahovita svota, edino to nas tolaži, da industrijski svet, ki ima to zadevo v rokah, mnogo sklepa, pa malo izvršuje. Naše dežele seveda od vseh teh projektov ne bi imele koristi, ampak le Češka, Morava, Galicija in zgornja ter spodnja Avstrija.

Ranko Taisiž ostane v ječi.

Ranko Taisiž v Belemgradu še vedno ni pomiloščen. Svojim nekdanjim radikalnim prijateljem je Ranko Taisiž postal neljub, ker se boje, da bi v pravi luči ne osvetlil njihovo pot od radikalizma do raznih kompromisov. Sosebno Pašić je mož, ki se boji, da bi Taisiž prišel iz ječe. Mož ve, da bi njegovemu gospodarstvu v radikalni srbski stranki Taisiž s svojim vplivom skoro naredil konec. Nič ne pomaga, da kralju Aleksandru od vseh strani iz ljudstva prihajajo prošnje, naj Taisiža pomilosti. Taisiž, ki je 25 let bil poslanec, ostane v ječi, ker je Pašić kralju Aleksandru naslikal, da z oproščenim Taisižem utegne antidinastično gibanje narasti in se Aleksandrov prestol sesuti. Taisiž je po Srbiji zelo oboževan, zato je za Aleksandra tem nevarnejše, ako posluša Pašića, ker njegova popularnost s tem rapidno pada.

Nemčija med Anglijo in Rusijo.

Angleži se boje Rusov v Aziji. Indija je Rusom odprta od perzijske strani, odkoder smejo Rusi svoje vojake prevažati po perzijski železnici. Anglija, ki je oslabiljena po vojski v Južni Afriki in ima nezadostne čete v Indiji, bi torej rada, da Nemčijo potegne na svojo stran. Ko je Rusija sklenila s Kitajsko pogodbo glede Mandžurije, so vse vlasti proti temu ugovarjale. Anglija pa ni bila zadovoljna s tem protestom ter je zahtevala še posebnih pojasnil, kakor tudi se trudila, da Nemčija ostro oporeka Rusiji. Nemčija pa se boji bolj ruske zamere kakor angleške, in je dala razumeti Rusiji, da ji je vse eno, kaj hoče ona storiti z Mandžurijo in Mongolijo, da le Rusi ne motijo nemških interesov na Kitajskem.

Angleži in Buri.

Angleško časopisje se cedi ošabnosti. Angleški časnikarji verujejo vse, kar jim povedo angleški oficijelni krogi, ki se seve trudijo na vso moč, da naraščajočo nevoljo ljudstva na neuspelih v Afriki potolažijo. Angleški časnikarji sedaj ošabno pripovedujejo, da o mirovnih pogajanjih z Buri prav za prav ne more biti govora, ker je Angleška Transval že davno anektirala, govor more biti le o kapitulaciji Burov. Krüger je sedaj le samo še privatnik, torej nima pravice do nobenih mirovnih pogajanj, Botha pa po angleškem mnenju tudi nima nobenih pravic. Južnoafriški republik niste več samo stojni državi, s katerima bi se Angleška pogajala. V slikovitih barvah slikajo angleški listi »prostost«, katero bodo imeli Buri v angleški koloniji ter pravijo, da se ta prostost lahko meri z marsikatero prostostjo državljanih drugih ustavnih držav. Angleži že res mislijo, da so popolni gospodarji burske zemlje. V Londonu je Chamberlain na shodu društva za izseljevanje ženā govoril, da bode industrija in trgovina pod angleško vlado v Južni Afriki zacvetela in da bode Angleška tisoče svojih najboljših mož poslala kot stalne prebivalce v burske dežele. Priporočil je, naj se ustanovi tudi poseben zaklad za izseljevanje ženā v Južno Afriko. Tako lepo se pripravljajo Angleži na splošno izkoriščanje južnoafriških »bivših republik! Te sanje se po našem mnenju ne bodo tako hitro uresničile. Dewet menda nikakor ni na poti k pogajanjem, ampak je dosegel Senegal. Bliža se, kakor poroča korespondenčni biro, kraju, kjer bo dobil znatno vojno pomoč. Korespondenčni biro je seve toliko prijazen, da pristavlja: »Dewet bode pridobil jedno roparskih tolp, od katerih severozahodni kraji od Sigsburga niso bili nikdar prosti.« Kitchener poroča iz Pretorije, da še vedno dež ovira operacije angleških čet. — General French poroča do-

datno k prejšnjim poročilom, da je še 46 Burov bilo deloma ubitih, deloma ujetih, 146 Burov je ujetih ali so se pa udali. Angleži so ugrabili 200 pušk, 3700 patron, 2400 konj, 124 mul, 2500 govedine in 500 voz. Menda je to skupno število, kar so Angleži sploh za svoje milijone zadnji čas dobili od Burov. V Londonu je baje ta vest napravila toliko veselje, da se od ondi poroča: Z ozirom na skorajšnji (!) mir je aktualno postalo vprašanje o vojni odškodnini. Buri bodo na najmilejši način vplačevali to odškodnino. Povišani dohodki južnoafriških kolonij (kako samozavestno!) se bodo porabili za pokritje vojne odškodnine. Družbam za kopanje zlata se bode pomagalo z cenejšim dinamitom in s tem, da bodo prišli v Južno Afriko delavci, s katerimi bode mogoče odpreti nove rove. — Razni listi pravijo, da so se vesti o »premirju« širile le radi tega, ker so tudi uspešne operacije burskih čet radi dežja nemogoče. Iz Londona se sicer poroča, da je stanje »pogajanj« med Kitchenerjem in Botho »povoljno« in nekateri listi celo poročajo, da je menda bil določen sestanek mej Botho in Dewetom (?) za včeraj. Namen sestanka, ki naj bi se vršil v južno-vzhodnem delu Transvala, v Standertonu ali Heidelbergu, bi naj bil pogovor o mirovnih pogojih. Direktnih potrdil o tem seve ni, pač pa imamo danes v rokah za »mir« prav karakteristično vest korespondenčnega biroja, da Dewet nabira »roparje«. Nič manj značilna ni vest iz Kapstadta, da so Buri žice brzjava pretrgali in da je zato zveza z vzhodom kolonije in Natalom pretrgana.

Slovstvo.

Za narodov blagor. Komedija v štirih dejanjih. Spisal Ivan Cankar. Založil I. Schwentner C-na 2 K, po pošti 2 K 10 h. »Satura laux« recimo tej komediji. Nazval je pisatelj igro komedijo — a zdi se mi igra kar tragična, ker slika veliko komedijo, ki se igra v malem — povsodi — a meril je posebno na naš narod. Pisatelj biča z britko ironijo moderno frazarstvo, udarja strašno po egoizmu, opusje ono hinavstvo, ki pod pretvezo, za narodov blagor uprizarja vse mogoče lumparije — naslika posledice tako demoralizovanega naroda — posledice namreč, da poulična druhal pobija okna — na prestole se dvigajo kralji v cunjah. Zastopnik te ideje je žurnalst Ščuka — ideje namreč, ki je na vsak način revolucionarna, ali vsaj socijalno-demokratska. Ko bi slikal to g pisatelj le kot posledico premis demoralizovanega naroda, imel bi popolnoma prav — a on slika to kot potrebno in jedino rešitev — kar se mu ne more prirediti. — Glavna oseba v komediji je žoga — ne junak — plastična slika žalostnih razmer sedanje dobe. Zdi se nam pl. Gornik prav res žogica, ki jo bije deca na igrišču, dokler ji ne uide v tolmun in potem ob njem stoje obupani otroci — vsi zmagalci in zmaganci — na drugi strani se jim pa z divjim krikom reže razcapane barabce. — Daljšo in natančno študijo o tej socijalni komediji priobčimo kasneje.

Tedenski koledar.

Nedelja, 17. marca: 4. postna (sred-postna). Jederti dev.; evang.: Jezus nasiti 5000 mož. Jan. 6. — Ponedeljek, 18. marca: Ciril Jeruz. šk. — Torek, 19. marca: Jožef, ženin M. D. — Sreda, 20. marca: Benedikt op. — Četrtek, 21. marca: Serapion škof. — Petek, 22. marca: Oktavijan m., sv. Kri Gosp. — Sobota, 23. marca: Akvila in Pel. mm. — Solnce izide 20. marca ob 6. uri 6 min., zaide pa ob 6. uri 9 min. — Lunin spremi: Mlaj 20. marca ob 1. uri 51. minut popoldne. — Musica sacra v nedeljo, 17. marca: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo z orglami zl. Karol Santner. graduale in tractus Ant. Foerster, offertorium dr. Fr. Witt. — V torek 19. t. m. je v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalno mašo v F—mol zl. Moric Brosig, graduale in tractus Ant. Foerster, offertorium dr. Fr. Witt.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. marca.

Osebnosti. Presvitli knezoškof dr. Anton Bonav. Jeglič se v ponedeljek odpelje na Brezje in ostane ondi na praznik sv. Jožefa. — Dr. Albert Rohlik v Brdu je imenovan definitivnim krajnim zdravnikom. — Dr. Ign. Namorš v Jesenicah na Dolenjskem je zopet nastopil svojo zaradi bolehnosti opuščeno službo. — Predsedstvo celjskega okrož. sodišča je izročeno za prihodnja dva meseca g. dež. sod. svetniku pl. Fladungu, ker je predsednik pl. Wurmser dobil dvamesečni odpust. — V Volovskem je umrl zdravnik g. dr. Karol Dukič v 85. letu svoje starosti. — Umrl je v Gradcu privatnik g. Franc Gregorič, bivši trgovec v Makolah.

„Slov. List“ poroča: V vladnih krogih se govori, da bode vodja finančnega ravnateljstva gospod Lubeč zapustil Ljubljano. Naj se skrbi, da dobi pravičnega naslednika!

„Med romanskimi narodi“. Te topisne črtice g. Jos. Lavtižarja obsegajo naslednjih 20 točk: 1. Odhod na Beneško. 2. Milan. 3. V Piemont! 4. Riviera. 5. Marseille. 6. Na Špansko. 7. Glavno mesto Katalunije. 8. Montserrat. 9. Manresa. 10. Skozi aragonsko puščavo. 11. Zaragoza. 12. Proti oceanu. 13. Pri Baskih. 14. Lourdes. 15. Lourdes-Lyon. 16. Iz Francije v Švico. 17. Bern. 18. Iz Berna v Zürich. 19. Zopet na Avstrijskem. 20. Povratek v domovino. — Izhajale bodo polagoma v našem listu in izšle pozneje v ponatisu.

Slovensko planinsko društvo v preteklem letu. Občni zbor »Slovenskega planinskega društva« vršil se je včeraj 15. t. m. v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Po pozdravu načelnika gospoda profesorja Orožna je poročal tajnik g. Hauptman o društvenem delovanju. Društvo ima 1333 članov, 17 koč in zavetišč, 2 kapelici, 1 meteorološko opazovalnico, zaznamovalo je nebroj potov in postavilo na teh napisne table; kupilo je lansko leto svet na Golici za stavbo nove koče; napravilo je pot v Tnali pri Mojstrani, za katero je izdalo tisoč kron; prispevalo je k stavbi mostu čez Savo županstvu brezniškem 50 kron in za malo hišico na Gorjancih 20 kron. Za stavbo poti v Tnali stekla sta si velike zasluge preč. g. župnik Aljaž in dr. J. Frischauf. Vse podružnice so lepo napredovale, seveda v prvih vrstah še: češka, ki je zgradila lansko leto krasno kočjo na Ravneh pod Grintovcem in napravila v kamniškem pogorju par prepotrebniških gorskih potov, radovljiška, ki je dogotovila kočjo na Begunjski in Rodici, in savinjska, ki je dogotovila in otvorila pot skozi Turški žleb, pot je res pravi umtovor. Soška podružnica dogotovila je kočjo na mogočnem Krnu, kranjsko pot na Storžič, zilijsko pot na »Kamenitega Loveca«, za katero ima mnogo zaslug preč. gospod župnik Svaton in tajnik te podružnice, g. Knafele, kamniška se je prav korenito opomogla pod vodstvom novega odbora; snuje se pa tudi nova pohorska podružnica na Štajerskem. — Iz blagajnikovega poročila je razvidno, kako lepo društvo napreduje, kajti premoženje društva znaša čez 62.000 kron. — Na prazno mesto jednega odbornika je bil izvoljen gospod dr. Tominšek. — Odbornike češke podružnice imenoval je občni zbor svojim častnim članom. — Občni zbor je sprejel spremembo pravil in nasvet, naj se napravi v letošnjem letu družbinski izlet v Dalmacijo, Črnogoro, Bosno in Hercegovino, kateri se je po daljši debati sprejel. — Slovenci, pristopajte k »Slov. planinskemu društvu«!

Kriza v slovenskem gledališču. Denarni in ideelni položaj slov. gledališča nikakor ni neugoden in vendar je zavlada v slov. gledališču nevarna kriza. Dosedanja intendantca gg. vodja Hubad in sod. Milčinski, ki sta zanimanja za slov. gledališče precej povzdignila, nikakor niso sprejeli več intendantce. Včeraj se je vršil radi tega pičloobiskani prijateljski sestanek prijateljev slov. gledališča. G. Hubad je načrtal delovanje slov. gledališča v pretekli sezoni, ki bo skupno imela 88 do 90 predstav, torej najvišje dosedanje število. Čisti dohodek

predstav se je letos povišal od 91 gld. na 97 gld. Dasi je »Dram. društvo« letos imelo pomnožene stroške, na katere se povrnemo, vendar letošnja sezona sama ob sebi ne zaključuje z deficitom. Značilno vest smo čuli, da ljubljanski občinski svet ni izplačal društvu dosedanje podpore 2500 gld. Da tako deli ljublj. obč. svet podpore, pač kaže v kakem položaju je naše mesto! Vseh angaževanih močij je bilo 50. Z czirom na to število angaževanih močij in na veliko število »skušenj«, povdarjal je g. Hubad, da mora biti za nadzorstvo pri gledališču stalna moč, ker ako ni rednega nadzorstva angaževane moči čisto gospodarijo po svoje. Zborovalci so bili mnenja, da bi za jedno leto še prevzela intendantco gg. Hubad in Milčinski, a tekom jednega leta naj bi se pridobilo ljubljanski obč. zastop in dež. zbor, naj ustavi v svoj proračun točko za stalno plačanega intendanta. Na ta način bi bilo seve vprašanje najhitreje rešeno. Nam se čudno zdi, kako pride dežela do večjega izdatka za gledališče, ko niti ljubljansko mesto ne vstraja pri zgoraj označeni podpori. Za deželo je že veliko breme podpora nemškemu gledališču, ki je tako velika, da pride na 5000 ljubljanskih Nemcev 6000 gld. torej na vsakega ljubljanskega Nemca nad 1 gld. Ako torej slov. inteligenca hoče večje stroške, naj odpre svojo požrtvovalnost, kajti po našem mnenju je dosedanja skupna podpora dežele za dež. gled. 12.000 gl. zadostna, ako se računa, da mora dežela na leto plačati tudi znatne stroške za kulise in ako se pomisli, da deželne finance niso niti v tako ugodnem položaju, da bi zamogle zmagati stroške za vse potrebščine, ki bi bile z gospodarskega stališča na deželi in v posameznih mestih potrebne. Ker se na včerajšnjem sestanku ni nihče oglasil, da bi brezplačno vodil slov. gledališče, ki je v tekoči sezoni imelo 142.000 gld. prometa, in ker sta tudi gg. Hubad in Milčinski vstrajala na tem, da ne sprejmeta več intendantce, izročila se je zadeva odboru »Dram. društva« v premišljevanje, a že včeraj je dr. Bleiweis izjavil, da bode moral odbor stopiti pred občni zbor s predlogom, da se slovensko gledališče opusti, ako ostane intendantna kriza v takem položaju, kakor je danes. Občni zbor »Dramatičnega društva« bo čez 14 dni, t. j. v soboto, 30. marca t. l. zvečer ob 8. uri v mali čitalnični dvorani »Narodnega Doma«. Dnevni red: A. Odborova poročila. B. Eventualni nasveti. C. Volitve. Naj bi se vendar do tedaj dobili gospodje, ki bi tako požrtvovalno služili slovenskemu gledališču, kakor sta mu služila dosedanja gg. intendant!

Veselova drama se je našla. Si-nočnji »Slov. Narod« piše: »Dekana Ivana Vesela izvirni spisi so se danes vendar našli, založeni med stare dedinske pravde proti dedičem zapuščine Aleksandra Dreca. Spisi so dobro ohranjeni in se ni zgodila nobena škoda. Med spisi nahaja se tudi izvirna drama »Droh«. Dr. Fr. Stor. Tako torej! »Narodovo« namigovanje, da so duhovniki dramo ukradli, je s tem izpodbito. Resnica je ostala na naši strani, da je dr. Stor. dramo založil. Prav, da je morala resnica na dan, ker smo dokazali, kdo je dramo sprejel!

Portretni slikar Šubic. Znani slikar g. J. Šubic iz Ljubljane se je naselil pred meseci v Celju. Ravno kar je razstavil v oknu K. Vaničeve trgovine v »Narodnem domu« tri velike portresne slike.

»Krvavi dež« je padel tudi na Reki, v Opatiji in na Koroškem. Iz južne Italije in iz Sicilije se pa poroča, da so imeli tam vulkanski dež. Ozračje je bilo kakor krvavo. V Rimu je bilo ozračje rumeno. V Napolju so videli fatomorgano in nebo je bilo temnorudeče. Tudi na Kočevskem je dne 9. t. m. padel umazan sneg. — Iz Budanjan se nam piše: Po noči od 10. do 11. t. m. je pihala silna burja, skoraj bi rekel vihar. Zjutraj je burja ponehala in vse nebo je bilo prevlečeno z rujavo-rudečkastimi oblaki, skozi katere je sem in tja solnce kakor krvavo pokukalo. Zrak je bil nenavadno topel, dasiravno je bilo še malo burjice. Severozahodna stran neba je bila pa najbolj čudna. Od neba so viseli rujavo-ru-

dečkasti oblaki prav do tal in zakrili vse. Po 9. uri utihne veter popolnoma in ti oblaki prihajajo vedno bliže. Okoli 10. ure začne padati dež iste barve, ko oblaki, namreč rudečkasto rujave. Okoli 11. ure je dež ponehal. Na bližnji gori je padel ravno tako barvani sneg. Od kod to? Imam steklenico tega dežja, ulovljenega na prostem. Če bi kdo želel to deževnico kemično glede njenih sestavin preiskati, mu je na razpolago. — Rujav dež je padal na Lipoglavem 11. marca nekako od 10. ure dopoldne do 2. ure popoldne. To so zapazili tako. Neki lipoglavski gospodar ima hišo krito z opeko. Strela ima žleb. Gospodar in tudi nekateri sosedje podstavljajo pod žleb škafe, kedar gre dež, in tako dobivajo vodo, ki je čista in dobra tudi za kuho. Imenovani dan so tudi podstavljali škafe, pa kako so se začudili, da je bila voda rujava in gosta, tedaj za nobeno rabo. — Na Repčem in na Dolih (mej Šmarjem in Škofljico) je rujav dež kar porujavil beli sneg. — Strokovnjaki pravijo, da je močan vihar razsajal v Sahari in da je dvignil puščajnega peska za blizu deset vagonov ter ga raztresal po Evropi.

Slovenci so vsega krivi, pravijo celjski Nemci, kadar se v Celju naredi kaka nerednost. Sedaj so našli v celjskem parku takozvano vremensko hišico vso razbito. Nepristranski šetalec je storilca pri delu zalotil in pokazalo se je, da je storilec Nемеc — mesni vrtnar.

Iznajdba slovenskega mojstra. Mzarski mojster Matevž Sinkovič v Celju je izumil novo okno, ki se zapira tako hermetično navzdol, da nikakor ne more najmanjša mokrota blizu. Na to iznajdbo dobil je že od ogrske vlade patent, pa tudi avstrijska vlada mu istega kmalu izroči.

Dolenjske novice. G. Ivan Krajec v Movem Mestu je izročil uredništvo „Dolenjskih Novic“ g. kapitljskemu vikarju Fr. Watzlu.

Škandali v Celju. Ne mine v Celju skoraj dan, da se ne bi dogodil v nemški družbi večji ali manjši škandalček. Mi bi se ne brigali za nemške umazanosti, ko bi bili naši nasprotniki vsaj toliko poštene in zmerni proti nam, da se ne bi obdrežali v vsaki plot, v vsako ograjo ob slovenski hiši, če le kakemu policaju ni povšeči, ob vsako slovensko kramarico, če nogovce tako obeši, kakor magistratnim pisčem ni prav. Še bolj pa lahko najmirnejšega človeka razkači, ko vidi, da „Deutsche Wacht“ čisto poštenega človeka nekaznovano na najnesramnejši način blati. Pred nemškutarji je vedno sramotenje Slovencev — posebno duhovnikov — dobro delo. Dokazati resničnost trditev, tega se Nemcu ne zdi treba. Opozorimo samo na slučaj, ko je sevniški narodnjak g. Cvenkel me, žožil „Vachtarce“, ker je pokojnega njegovega očeta dolžila hudodelstva goljufije. Tedaj je urednik „Vachtarce“ dokazal samo dejstvo, da je bil g. Cvenkel stal na ovadbo nekega zlobnega sovražnika zaradi hudodelstva uboja in goljufije na zatožno klop postavljen, od porotnikov soglasno oproščen. Kar že niso blagega pokojnika za njegovega življenja z ovadbami in drugimi nečistimi sredstvi preganjali, mu še sedaj smrtno spanje kale, ne da bi užaljeni potomci za to zadobili zadoštno zadoščenje. Kaj vse se piše omil. gospodu opatu, kaj vse o predstojniku misijonarjev č. g. Mazurju!? — Lahko bi povrnili to zlobnost in iz nemških rodbin navedli uprav grozne dokaze npravne propalosti, med katerimi sta sledeča dva še primeroma nedolžna. V zadnjih 14 dneh sta se dogodila dva poskušena samomora. V obeh slučajih sta samomorilca sinova visokih sodnih uradnikov. Jeden se je skušal usmrtiti, baje radi uradnih zadev, drugi pa bajé iz „nesrečne ljubezni“. — Želeli bi o tej priliki, da bi se v Celju bolj pazilo na javno npravnost, katera je globoko padla v Celju. Zato bi svetovali „Vachtarci“, naj pusti nas, posebno tudi ligvorjansko moralo v miru, — sicer bomo vračali neljubo za nedrago in vse škanđale prihašali z imeni. „Npravnostnih“ slučajev iz Celja imamo dovolj.

Koroške novice. Za okrajnega šolskega nadzornika v Volšbergu je imenovan g. Jos. Müller, nadučitelj v Št. Andražu. — Prestavljen je učitelj M. Spangaro

iz Št. Lipša pod Mostičem v Št. Jur pri Strassburgu. — Pri Mellovem je dne 3. marca vlak povozil 71-letno Marijo Vavti iz Blata. — V Sibendingu blizu Volšberga je dne 28. febr. prišel posestnik P. Valant tako nesrečno pod voz, ki je bil naložen s hlodi, da je na mestu obležal mrtev. — V Küwegu v Zilski dolini je dne 1. t. m. v kleti zgorela neka mlada kmetica. Nesla je goreče oglje v klet, da bi jo ogrela. Bržkone so jo omamili plini, da je nezavestna padla na oglje in zgorela. — Celovška realka je dne 3. t. m. obhajala 50-letnico svojega obstanka. — Radi ponarejanja denarja sta bila pred celovškimi porotniki obsojena Fr. Riesner in J. Kaitna na 5 letno težko ječo. — Planinsko-rudarska družba bo v Heftu zopet opustila več plavžev. — Dne 11. marca se je v Celovcu vstrelil neki vojak topničarskega polka. Urok: Strah pred kaznijo!

Zlata maša. Velezaslužen mil. g. kanonik Matija Jeriha v Novem Mestu je dne 16. t. m. izpolnil petdesetletnico svojega mašniškega delovanja in bo na sv. Jožefa praznik praznoval slovesno svojo zlato mašo. Na mnogaja leta!

Odvetniška zbornica kranjska je imela danes občni zbor, pri katerem je bil izvoljen predsednikom mesto rajnega dr. Moscheta g. dr. Danilo Majaron, ker je postalo s tem prazno mesto zborniškega pravdnika, bil je pravdnikom izvoljen dr. Tekavčič.

Sprememba posestva. G. dr. Ščegula v Novem Mestu je kupil hišo gospe Tandlerjeve na Glavnem trgu v Novem Mestu.

„Schulferein“ je sklenil naskočiti slovensko Ribnico na Pohorju. Pozor okrajni šolski svet!

„Ričmanjsko unijatstvo.“ »Edinost« je te dni pričela vsopred cerkvenih slavnosti v Ričmanjih o prazniku sv. Jožefa. Ako je ričmanjski narod že pounijaten, kako to, da pride o tej priliki propovedovat v Ričmanje častit oče frančiškan iz Kopra? Ako spadajo Ričmanjci pod vladiko Droho- beczkega, zakaj se je sestavil vsopred v sporazumu in z odobrenjem tržaško-koperskega ordinarijata? V tej stvari vsekako še ni potrebne jasnosti. Toliko se je pisalo o Ričmanjih, pa — odkrito rečemo — še sedaj ne vemo, kaj je prav za prav z njih unijatstvom. Nam se zdi agitacija za unijatstvo premalo verska in preveč — papirnata.

Ljubljanske novice. Trnovska župna cerkev. Notranjščino trnovske župne cerkve v kratkem poslikajo in sicer bode izvršil slikar Grohar fresko slike za 1500 gld.. Strnen pa ornamentiko za 3000 gld. Upeljala se bode tudi elektriška razsvetljava. Stroške bode plačala cerkev. — Kanal podrl se je danes jutraj v Frančiškanskih ulicah. — Dezertiral je intanterist 27. pešpolka Anton Lerhegger. Najbrže je ušel na Štajersko. — Upor prasičev. Pri Mariji Ahlin na Karlovske cesti 16 je danes po noči ušlo 9 prašičev. Uporne prašiče so lovili policaji. — »Lipa« bežala. Danes po noči so pevci pevškega društva »Lipa« priredili v Vodmatu podoknico nekemu Leskovcu, ki gre na tuje. Oče Leskovčev je slavne pevce spodil. Posnemanja vredno! — Ukral je delavcu Matevžu Brenčiču iz stanovanja na sv. Petra cesti št. 36 nekdo suknjo, vredno 20 K.

Idrijske novice. Pet novih delavskih hiš baje namerava zgraditi rudniška direkcija letošnje leto. — Novo kopališče, katero je zgradilo za idrijske delavce rudniško ravnateljstvo, stoji v sredi Idrije in ima 15 oddelkov za gorke pršne kopeli, dvoje ban in jedno parno kopel.

Obesil se je marca Matija Brencé, posestnik v Doleh. Skopuštvu ga je privedlo do blaznosti in živinske surovosti z ženo in otroci. Malo pred smrtjo je ženo s sekuro nevarno ranil na glavi. Zadnji večer, predno je šel v svojo sobo obesit se, je dal otrokom po 20 v., češ naj molijo zanj, da ne bo več trpel. Mož je bil zmčan.

Zadušen. V Bugojnu na Hrvaškem sta zaspala zvečer 24. februvarija zakonska Ivo Ribičič in žena. V sobo sta si prej prinesla posodo s tledim ogljem, da bi grela sobo. Celo noč se je razvijal ogljikov kisik, ki je moža zadušil, ženo pa tako onesvestil,

da so jo ljudje, ki so jutraj udrli v zaprto sobo, komaj rešili.

Gonja proti duhovščini. Skrivna roka prostozidarskih lož vodi ljut boj proti katoliški duhovščini. Z istimi sredstvi kot pri nas bore se proti duhovščini tudi drugod: lažnjive dogodbe iz duhovniškega življenja so na dnevnem redu in s seosbno slastjo se blati ves duhovniški stan radi morebitnega slabega duhovnika, ki se semtertje pojavi. Proti taki »statistiki« je sedaj odločno nastopil v Parizu dr. Jurij Bertoin, ki je pregledal razne obsodbe francoske justice od leta 1864 do 1897. V času od leta 1864 do 1894 pride na 100.000 obsojencev advokatov, notarjev in uradnikov 100, umetnikov 33, svetnih profesorjev in učiteljev 19, duhovniških profesorjev in učiteljev 7, duhovnikov sploh 4. V času od leta 1894 do 1897 pride na isto število obsojencev advokatov, notarjev, uradnikov 85, medicincev 2, kirurgov 30, umetnikov 34, svetnih učiteljev 10, duhovniških učiteljev 4, duhovniki sploh 3. Seveda je treba pri tem še to opomniti, da so na Francoskem duhovniki obsojeni po navadi od — framasonov, kar daje dotičnim številkam ves drugačen značaj! Sedaj dr. Bertoin zbira statistiko od leta 1598 do 1900 in že sedaj trdi, da bode dala še sijajnejši zaključek. O Grassmannovi brošuri proti moralni teologiji sv. Alfonza je seosbno odlično pisanje bavarskega časopisja. Tudi socijalno-demokratski listi bavarski obsojajo tak protestanski boj z lažjo. »Los von-Romovci« imajo torej presneto malo vsepa in ni čuda: »Versko« gibanje, ki vso svojo moč išče v laži, more biti samo laž.

Vprašanje o delavskem zavarovanju je sprejel soc. politični odsek državnega zbora kot prvo točko svojega delovanja.

Uradna češčina. Neki brnski organist je bil poklican na magistrat radi nabora. Naznanil je, da je »organist«. Zdej je prejel poklic k naboru, H. J. »hráč na kolovráteka« (aviralec lajne) v Brnu. Ni je stvari naduradne prestave.

O filijalki »Živnostenska banka« v Mor. Ostravi se izraža ondotni časopis jako nepovoljno. Izmed 14 uradnikov je imel le eden volilno pravico, lahko bi bila kupila rudnike, hiše, a tega ni storila. Tako je marsikako podjetje in last prešla v nemške roke. Le posestvo »Svalko« je kupila, ker bi bila drugače prišla ob večjo svoto. Nobeno društvo ne dobi nikake podpore; to mora storiti »Obč. založna«, kateri pa dela konkurenco. »Živnostenska banka« ni nič drugega, nego trgovsko podjetje. Za narod in njega koristi se nič ne meni. Brez podpor »Obč. zal.«, bi v mnogem oziru izhajati ne mogli. V tem smislu se izraža »Ostravsky Obzor«. Kako se bo »Živnostenska banka« pri nas obnesla?

Nemci v škripcih. Olomuški »Tagesbote« jadicuje: »Nemški trgovci so izročeni na milost in nemilost češkemu terorizmu.« Ker češko prebivalstvo pri Nemcih ne kupuje, se gospodi hudo godi in nameravajo prositi ministerskega predsednika za posredovanje. Menda bo moral ukazati državljonom, kje naj svoje potrebe si omišljujejo? Nemški trgovci tedaj brez čeških kupovalcev ne morejo obstati, gospoda naj toraj bo bolj ponižna. To da misli »Svoji k svojim«, in kmalu bo nemška gospoda mirna. Tudi naši liberalni trgovci ne bodo se toliko upali, ako se ljudstvo poprime gesla »svoji k svojim!«

Verske šole v Prusiji. Pruski dež. zbor je imel 9. t. m. v obravnavi proračun za ljudske šole. »Centrum« se je pritoževal, da dela vlada sitnosti pri podporah za tiste šole, kjer je verski značaj šole v pogodbi z jamčen. Naučni minister se je izvijal, ako so tudi »Freikonservative« pritrjevali »Centrum«, je minister izjavil, da država ne misli na to, načelo verske šole opustiti. Tako na Pruskem, drugače pri nas v Avstriji.

Velika nesreča pred kuhinjo. V Budapešti se je zgodila ta teden velika nesreča. Pred »ljudsko kuhinjo« je stala velika množica ljudij, ki so težko čakali, da se vrata odpro in da planejo noter. Pri ozkem vhodu je bil najbližji neki betežni

starec. Ko se vrata odpro, pritisne ona množica z vso silo proti vhodu. Starec podero na tla. Vzdigniti ga ni bilo mogoče, ker so od zadaj tako pritiskali, da se je vsa masa kar rila naprej. Nekaj ljudij je padlo čez starca in čez te so od zadaj porivali druge. V kuhinji niso od začetka vedeli, kaj pomeni krik in vik, potem pa so poslali na rešilno postajo po pomoč. Okoli 80 ljudij je bolj ali manj poškodovanih. Onega starca so pa tako pomečkali, da je komaj živ.

Upad prebivalstva. Ljudsko štetje v Bombayu je dognalo, da je od zadnjega štetja v Bombayu in okolici število prebivalstva padlo za poldrugi milijon duš. Glavni vzrok je pad kuga, za katero je mnogo ljudij pomrlo, še več pa se izselilo.

Dragocen maček. Amerikane Karol Wead ima mačka angorskega plemena, ki ga ceni na 125.000 frankov. Ta maček je na vseh razstavah dobil prvo nagrado. Wead je za tega mačka priredil posebno stanovanje; malokateremu človeku se godi tako dobro, kakor tej mački zveri.

Sejmi po Slovenskem od 18. do 23. marca. Na Kranjskem: 18. v Št. Vidu, na Blokah, na Premu, v Mengšu, Žužemberku, Škofji Loki, Šempetru na Krasu, v Starem trgu pri Poljanah, Polhovem gradu in v Cirknici; 20. na Igu, v Moravčah, Kočevju in Dvoru; 22. v Grahovem; 23. v Trzinu in Mokronogu. — Na slovenskem Štajerskem: 18. v Lembergu, Čmureku, Podčetrtnem, na Rečici, v Trbovljah in v Svečini; 20. v Rogatcu, pri sv. Jodrti; 21. v Pernovu blizu Žalca. — Na Koroškem: 18. v Pliberku in Pusarnici; 20. v Grebinju; 21. v Cobercah. — Na Primorskem: 18. v Tolmecu; 20. v Komnu, Ricmanjih, Tuziču (dva dni) in v Bovcu.

Društva.

(Društvo kranjskih tapebarjev in preprogarjev v Ljubljani priredi v nedeljo dne 17. t. m. v hotelu »Virant« zabaven večer s petjem in saljivimi prizori. Iz prijaznosti sodeluje pevski klub »Strjanček«. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop prost. K mnogobrojni udeležbi ugodno vabi odbor.

(Iz odbora se seje »Slovenske šolske Matice«.) Odbor »Slovenske šolske Matice« je imel dne 10. svečana t. l. v konferenčni sobi I. državne gimnazije v Ljubljani svojo sejo, katere so se udeležili: predsednik g. Henrik Schreiner in odborniki gg.: dr. Janko Bezjak, Viktor Bežek, Jakob Dimnik, Frančišek Finžgar, Frančišek Gabršček, Frančišek Hubad in Andrej Senekovič. I. Blagajnik, g. ravnatelj A. Senekovič, poroča o denarnem stanju društva. Vplačala je 540 rednih in 7 ustanovnih članov 2340 K; stroškov je bilo 103.06 K; torej ostane v blagajnici 2236.94 K. II. Iz poročila tajnika, g. nadučitelja Frančiška Gabrška, je posneti, da je razen prejšnjih oglašanih še 108 društvenikov, ki so letnino še na dolgu. Mnogo poverjenikov pa še ni vrnilo nabiralnih pol, niti naznanilo pristopivših članov. Ker se je pokazalo, da so nekatera poverjeništa preobsežna in torej gospodje poverjeniki ne morejo vršiti svoje naloge, kakor bi bi bilo želeli, se sklene, da se osnujejo nova poverjeništa za okraje, kjer bi bilo to potrebno. V ta namen se bodo naprosili sedanji poverjeniki, da nasvetujejo odboru, ali in kako bi bilo deliti njih poverjeniški okrog, in komu naj bi se poveril novi posel. Sklene se, da se izda gg. poverjenikom posebno navodilo za njih poslovanje. To navodilo obsežaj zlasti določila: 1. da naznanjajo odboru tudi premembe posameznih članov, 2. da zbirajo vplačano letnino in jo za vse člane svojega okraja skupno pošiljajo blagajniku, 3. da en iztis nabiralne pole, ki se jim določijo v dvojniku, obdrže zase, enega pa vrnejo odboru, 4. da svoječasno sami razdele med člane svojega poverjeništa društvene knjige, ki jih bode odpošiljal odbor skupno za vse člane le poverjenikom, 5. da pridobivajo za društvo tudi druge rodoljube, zlasti imovitejše, potem šole, krajine in okrajne učiteljske knjižnice (glede zadnjih se bode odbor še s posebno prošnjo obrnil do gg. okrajnih šolskih nadzornikov). Ukrene se, kar je treba, da dobe nekateri okraji svoje poverjenike. — III. Sklene se, da se prosijo za podporo: sl. deželni zbor Kranjski in vse večje posojilnice, oziroma tudi hranilnice in zasebniki. — IV. Da se pospeši vnanje za društvo, se bode o važnejših sklepih odborovih sej poročalo v časnikih.

(Konec prib.)

(Gospodarska zadruga za sodni okraj Podgrad) je imela l. 1900 432 zadrudnikov. L. 1899. je imela dohodkov 2135.62 K, izdatkov 990.46 K.

(Hranilnica in posojilnica v Gorjah pri Bledu) je imela l. 1900: 247 članov, sprejemkov 122 897 54 K, izdatkov 123 409 40 K, prometa 245 256 94 K, stanje hranilnih vlog 190 970 K, vseh posojil skup 171 162 38 K. Čistega dobička je 1474 K 76 h Rezervni zaklad znaša 4291 48 K. Revizija se je po »Gosp. zvezi« vršila 10. avg. 1900.

Telefonska in brzojavna poročila.

Praga, 16. marca. Češki list, ki ima zvezo z Dunajem, poroča, da se bo po Velikonoči izvršila ministerska kriza. Trije ministri odstopijo. In mesto njih pridejo trije novi, en Čeh, en Poljak in en Nemec. Iz tega naj bi se naredila češko-poljsko-nemška zveza, ki naj bi pobijala narodne prenapetosti v vseh narodih. Na Dunaju se pripisuje največja važnost akciji, ki skuša med Čehi in Nemci doseči gospodarsko približanje.

Dunaj, 16. marca. V posvetovanju med ministerskim predsednikom in desničarji je rekel predsednik, da bi sedanje deželni zborovi po Veliki noči moglo trajati k večjemu tri tedne, če se skličejo poletu, bi pa mogli šest do sedem tednov zborovati. Zato je verjetno, da se deželni zbori skličejo še le po sklepu državnoborskega zasedanja poletu.

Dunaj, 16. marca. Včeraj so se sešli pri ministerskem predsedniku zastopniki vseh desniških strank, srednje stranke in laškega kluba. Program delavnosti drž. zbora se je pomnožil z predlogi o odpravi vinske klavzule in o povišanju carine na laška vina. Čuje se, da se bode zborovanje pred Veliko nočjo raztegnilo do 29. marca, po Veliki noči utegne se državni zbor zopet sniti 18. marca.

Praga, 16. marca. Češka radikalna narodna stranka se je z ostrim manifestom obrnila proti Mladočehom, katere imenuje zaničljivo »češke cislajtance«. Bivši minister Kaizl, sedanji minister Rezek in ministerski kandidat Pacak v zvezi z nekaterimi c. kr. deželne sodišča svetniki in c. kr. profesorji in c. kr. uradniki, kateri osebno hrepene po dobri karieri — ti so mladočeška stranka! In od teh naj pričakuje češki narod pomoči? »Odložite orožje!« kličejo radikali, »da bo konec ponižanju in sramoti!«

Praga, 16. marca. Vseh shodov čeških socialcev proti Mladočehom je doslej naznanjenih 300.

Zofija, 16. marca. Ker se strelska društva niso udala zahtevi kneževi, je minister notranjih zadev odredil, da se članom strelskih društev pobere orožje in se jim prepove vojaške vaje.

Petrograd, 16. marca. Ruski naučni minister, na katerega se je pred kratkim izvršil atentat, je umrl.

Madrid, 16. marca. Vseh stavkujočih v Kataloniji je 5000. Nemiri naraščajo. V raznih mestih so oblasti zbežale. Boji na cestah se vrše. Pričakuje se proglašenje obsednega stanja.

Pariz, 16. marca. General de Bois-deffre je nevarno obolel.

Pariz, 16. marca. Derouleda je dobil od oblasti v Švici povelje, naj zapusti Švico. Derouleda so na vseh potih v Švici spremljevali policisti, razni časnikarji in fotografi, tako, da je bil vsak dvoboj izključen. Priče Derouleda in Buffeta so zato sklenile, da je afera za obe stranki končana, ker je izvršitev dvoboja nemogoča.

Marseille, 16. marca. Shod stavkujočih je sklenil nadaljevati stavko.

Frankobrod, 16. marca. Poroča se o nemirih v Perziji. V Teheranu se je uprlo ljudstvo ter so se vršili boji po cestah. Glavni krivec bil je javno zadavljen. Vojaštvo je zopet napravilo red.

Capstadt, 16. marca. Včeraj je tu 11 oseb na kugi umrlo.

London, 16. marca. Ministerski svet je v današnji seji sklenil pod vpli-

vom najnovejših poročil z bojišča, da Burom dovoli še ugodnejše mirovne pogoje, da se le mir čim preje sklene. Angleži so zato postali tako mehki, ker se boje vojske v vzhodni Aziji. Nastop Rusije in Japana jih je preplašil.

Bruselj, 16. marca. Tu se razširja kot čisto gotova vest iz Londona, da se sklene čim najprej mir med Angleži in Buri. Angleži hočejo Burom prvoliti: splošno amnastijo, katere bosta deležna tudi Stein in Dewet. popolno avtonomijo in pozidati jim hočejo razdrte hiše.

Frankobrod, 16. marca. Po došli poročilih Li Hung Čang v mandžurskem vprašanju odneha.

Washington, 16. marca. Na generala Chaffa je došlo povelje, naj čete zveznih držav zapuste Kino, kjer naj ostane le 150 mož kot straža poslaništva v Pekinu.

Šangaj, 16. marca. Shod odličnih Kitajcev je sklenil pozvati podkralja, naj se odločno upre mandžurski pogodb.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje.)

„Sedaj bi vas poučil, da mu recite eminenca. Papež, katerega tudi Bog hrani, je namreč meseca rožnika ukazal, naj se kardinali imenujejo eminenca. Veste zakaj? Saj veste, kdo vse je prevzvišenost, dasi to pristoji le kardinalom in knezom. Vsakdo si lasti ta naslov. Kaj naj papež stori? Ali naj ga vsem vzame? Pritoževanje, jeza, prepri, itd. — in vse bi ostalo pri starem. Našel je dober pripomoček. Kmalu bodo tudi škofje eminenca, potem opatje, prosti, ker ljudje vedno višje stremijo, potem kano-niki.“

„Potem župniki“, reče vdova.

„Ne, ne,“ reče don Abbondio. „Župniki so vedno vpreženi. Ne bojte se tega, Prečastiti bomo do konca sveta. Ne čudil bi se, če bi plemenitaši nekega dne hoteli postati eminenca, ker vedno slišijo vaša prevzvišenost in ker so že sedaj pol kardinali. Če le hočejo, zgodi se jim takoj, Tedaj bo moral papež za kardinale zopet kaj drugega poiskati. Torej! — V nedeljo vaju v cerkvi okličem. Mej tem pa prosim za oproščenje drugih dveh oklicev. Mnogo dela imajo v kuriji, če je povsod tako. Za nedeljo imam že dva ... tri ne vstevši vaju. Mogoče pride še kdo. Sedaj pojde hitro. Nikdo ne ostane brez neveste. Čemu je neki Perpetua umrla? Celó ona bi sedaj lahko ženina iztaknila. In v Milanu, gospa, je menda baš tako.“

„Seveda samo v moji župniji je bilo zadnjo nedeljo petdeset oklicev.“

„Svetá še ne bode konec. In vi gospa? Ali vam ne letajo tudi te muhe po glavi?“

„Ne, ne; nečem misliti na to.“

„Da, da, hočete biti sama. Tudi Agnese ...“

„Uj! Ali se šalite?“ reče Agnese.

„Seveda! Saj je čas. Mnogo smo prestali, kaj ne da? Menim, da se nam bo sedaj bolje godilo na svetu še teh par dnij, ki so nam odmerjeni. Srečni vi, ki boste še lahko dolgo govorili o prestanih nesrečah! Meni bje že najhujša ura in tri četrti. Malopridneži umirajo. Kuga ni vedno smrt. A zoper starost ni pripomočka, kot pravi pregovor: senectus ipsa est morbus.“

„Sedaj le govorite latinski, če hočete“, pravi Renzo.

„Ali še vedno misliš na to? Jaz te uže naučim. Kadar prideš s to punčko, da bi slišal kaj latinskega, porečem ti: „Le pojdi!“ Ali ti bo to všeč?“

„Ej! Saj vem, kaj pravite“, odreže se Renzo. „Tedaj se ne bom bal latinskega, ker to bo sveto, odkritosrčno kot pri službi božji. Jaz govorim samo o tem, če kdo zvunaj cerkve blebta latinski. To je nepošteno. Sedaj smo tu, in vse je poravnano. Kakó ste govorili tedaj latinski, v tem kotu, ko ste mi hoteli dopovedati, da ne morete in Bog vé kaj! Povejte mi sedaj v našem jeziku!“

„Molči, sitnež! Tiho o tem. Če bi sedaj obračunala, ne vem, komu bi se slabše go-

dilo. Vse sem odpustil. Pustimo to! Lepo ste mi naredili! Tebi se ne čudim, ker si prekanjen. A ta tiha voda, ta svetnica, ta punčka; kdo bi si to mislil od nje? Saj vem, kdo jo je naučil.“ Tedaj pokaže na Agnese s prstom, s katerim je preje kazal na Lucijo.

Ne moremo povedati, kako prijazno in dobrohotno jim to očita. Ona novica ga je namreč premenila in mu razvezala jezik. Ne bili bi še pri konci, če bi hoteli vse povedati, kaj so govorili, kako je don Abbondio zadrževal družbo, ko je odhajala, še pri vratih, kako se je šalil.

Drugi dan ga nenadoma obišče že znani nam gospod markiz, mož srednje starosti, čegar obraz je pričal, kar se je govorilo o njem. Bil je odkrit, prijazen, ponižen, blag, častljiv, otožen, udan.

„Prinašam vam pozdrav od gospoda kardinala“, reče markiz.

„O, kako ponižanje od vaju obeh!“

„Ko sem se poslovil od moža, ki je moj prijatelj, povedal mi je o dveh zaročencih v ti vasi, ki sta mnogo trpela radi don Rodriga. Monsignore želi poročila. Ali živita? Kako jima gre?“

„Vse je v redu. Baš sem hotel eminen-ciji pisati, sedaj pa imam čast ...“

(Dalje prih.)

Umrli so:

14. marca. Margareta Blažek, paztikova vdova, 69 let, Karlovska cesta 7, vsled raka. — Franja Zajc, delarka 20 let, Karlovska zemlja 11. jetika.

V bolnišnici:

14. marca. Anton Jerovšek, pek, 65 let, ostarelost.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 15. marca 1901.

Za 50 kilogramov

Pšenica za pomlad . . .	K	7-86	do	K	7-87
„ za maj junij . . .	„	7-91	„	„	7-92
„ za jesen . . .	„	8-99	„	„	8-00
Rž za pomlad . . .	„	7-87	„	„	7-88
„ za maj junij . . .	„	7-80	„	„	7-81
„ za jesen . . .	„	7-08	„	„	7-09
Turšica za maj junij . . .	„	5-50	„	„	5-51
„ za julij-avg. . .	„	5-61	„	„	5-62
Oves za pomlad . . .	„	6-66	„	„	6-67

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 748-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Relativna vlaga
15. 9. v. v. č.	737.1	6-5	sl. zah.	del. jasno	
7. zjut.	735.9	5.0	sl. svzh.	dež	17
2. popol.	736.2	8.6	sl. jrah.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 6.7, normale: 3.5

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 11. marca do dné 16. marca

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	130		Pšenična moka 100 kg	27	20
„ II. „ „	110		Koruzna „ „	16	60
„ III. „ „	1—		Ajdova „ „	28	80
Telečje meso „	128		Fizol, liter . . .	—	20
Prasičje „ sveže „	130		Grah, „ „ „	—	—
„ prek. „	140		Leča, „ „ „	—	—
Kostrunovo meso „	80		Kaša, „ „ „	—	20
Maslo „	190		Ričet, „ „ „	—	20
Surovo maslo „	180		Pšenica „ 100 kg	16	40
Mast prasičja „	120		Rž „ „ „	14	60
Slanina sveža „	132		Ječmen „ „ „	14	40
„ prekajena „	140		Oves „ „ „	14	40
Salo „ „ „	112		Ajda „ „ „	12	60
Jajce, jedno „	6		Proso, belo, „	17	—
Mleko, liter „	20		„ navadno „	14	—
Smetana, sladka liter „	80		Koruzna „ „ „	13	—
„ kislá „ „	80		Krompir „ „ „	5	—
Med „ „ „ „	—		Drva, trda, m ³ „	8	—
Piščanec „ „ „	190		„ mehka, „ „	5	—
Golob „ „ „	50		Sono, 100 kg „	4	80
Raca „ „ „	—		Slama, „ „ „	4	40
Zajec „ „ „	—		Stelja, „ „ „	—	—

Vabilo

285 1-1

OBČNI ZBOR

„Posojilnice“ v Košani

registr. Zadruga z neomejeno zavezo,

ki bode

v nedeljo dné 31. marca 1901

ob 3. uri popoldne

v društvenem poslopju pri sv. Mihelu.

V s p o r e d :

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1900.
3. Volitev načelstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO na OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice v Mengšu“

kateri se vrši

v nedeljo dné 31. marca 1901

ob 3. uri popoldne

v prostorih stare šole.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
2. Potrjenje računa za leto 1900.
3. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika.
4. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

284 1-1

V Mengšu, dné 15. marca 1901.

NB. Ako bi občni zbor ob 3. uri ne bil sklepčen, prične se pol ure kasneje drugi občni zbor, ki ima brezpogojno brez ozira na število navzočih zadržnikov sklepati.

Zahvala in priporočilo.

Meseca oktobra l. l. sem se zavaroval proti telesnim nezgodam pri društvu

„Industrieller Verein“

pri tukajšnjem g. zastopniku **Fr. Stautu**. A od tega časa zavarovanja sta se mi zgodili dve nezgodi. Društvo mi je brez vsakega ugovora izplačalo celo svoto v znesku 303 K. Čutim se torej prav hvaležnega in moram društvu tem potom vsakemu najtopleje priporočati na njegovem kulantnem postopanju.

Glavni zastopnik za slovenske pokrajine je g. **Fr. Staut**, Tržaška cesta št. 29 Ljubljana. 286 (1-1)

Franjo Belič

podkovski mojster v Ljubljani.

Razpisuje se

služba organista

in cerkvenika

na Prežganjem pri Ljutji. Plača 340 Kron a denarju, 1/4 posestva in gostilna. Nastopi se lahko takoj. 276 (2-1)

Zanesljiv krčmar,

ki more položiti kavcijo, ali spretna vdova, se sprejme za neko 270 (3-1)

topliško restavracijo,

ki je preskrbljena z vso potrebno op. avo. — Več pov. upravnistvo „Slovenca“. 277 (10-1)

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlati cerkvene klopi, spovednice, klečalnike, vrata itd. iz hrastovega lesa po vzorcih in po lastnem načrtu, ter se za taka dela priporočam čast duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno, lično, trajno delo in nizke cene. Uže trinajstim cerkvam sem izdelal zgoraj navedena dela z večletnim poročtvom. — Vsa dela se izvršujejo v lastnih prostorih. 277 (10-1)

Postavljanje klopi traja v cerkvi od 5 do 6 dni.

JOSIP STUPICA,

mizar na Viru, pošta Domžale.

ŠTEFAN ČADEŽ

podobar in pozlataf

v Dupljah, pošta Podbrezje na Gorenjskem,

se priporoča prečast. duhovščini za v to stroko spadajoča dela, posebno 268 (3-1)

za prenovljenje starih

altarjev.

== Obiljuje trpežno in ukusno delo. ==

na

V. redni občni zbor

„Konsumnega društva v Starem trgu pri Ložu,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bode vršil

v nedeljo dne 31. marca 1901

ob 3. uri popoldne

v prostorih konsum. društva v Starem trgu pri Ložu.

Vspored:

1. Nagovor.
2. Poročilo načelnika.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Polaganje in odobrenje računov za l. 1900.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelnika po § 28 zadr. pravil.
7. Volitev nadzorstva po § 32 zadr. pravil.
8. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člani

Načelnstvo.

Stari trg pri Ložu, 14. marca 1901.

Napise in slikanje grbov

obrtih in trgovskih znakov na steklo, les in kositar oskrbuje in umetno izvršuje v lastni delavnici tvrdka **BRATA EBERL** v Ljubljani Franciskanske ulice.

228 18 11-9

Vnanja naročila proti povzetju.

Blago za moške obleke,

kakor kamgarn, štof, ševijot, loško blago (gorenjski ševijot), v veliki zalogi po cenah brez enakosti, se prodaja pri

R. Miklauc,
Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.

Na prodaj je 240 3-3

čevljarska delavnica v Vipavi.

Radi smrti moževe prodam čevljarsko delavnico, katera je v najboljem stanju in z vsem najpotrebnejšim novim orodjem ter z dvema strojema oskrbljena.

Pogoji so jako ugodni. Več se poizve pri vdovi **Ivani Kavšek** številka 103 v Vipavi.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 31 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomaguje pri prebavi, daje slast do ječi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepči. Zelezo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti.

Cena steklenice 2 K 50 h. po pošti 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamaški ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzv. ščitniki črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo

uradno registrirano varstveno znamko na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skero v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 120 20-16

V zalogi je nadalje pri g. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trakoczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Hauscher; Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schiedler, Ant. Mizan; Breze: G. Elsäcker; Sovodnji: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser; Novo mesto: A. pl. Sladoviz; Št. Vid: A. Reichel; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Havasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

Cisto medicinsko ribje olje.

Deželna lekarna

pri Mariji Pomagaj

Čubar, Hrvatsko, septembra 1900.

Blag. g. **Milan Levstek**, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjenog dobrog in pristnog medicinskega ribjog olja, katero že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

839 26 **Anton Ožbolt**, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Leopold Trafnik

pasár in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posrebi in popravi po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporočam lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 133 30-8

Tokajski konjak

zdravilski

in prstni francoski, trdke

Bisquit Dubouché & Comp.

po najnižjih cenah pri

Peter Lassnik-u

v Ljubljani. 211 9-3

Priznane dobre in cenene

ure

švicarskega izdelka

z 2 letnim jamstvom priporoča

H. Suttner, urar

***** v Kranju

solidna domača eksportna hiša za ure, zlatino, srebrnino in optično blago.

Velik ilustrovan cenik na zahtevo zastoj in franko. 250 10 3

Varstvena znamka: **Sidro**.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,

priporočano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K — 80, K 1-40 in K 2— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 105 21-7

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek. 296 (10-1)

Richterjeva lekarna pri zlate n. lavi v Pragi, Elizabethstrasse 5.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča pred. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega

blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-

večji izbiri po najnižjih cenah.

7 22

Desetero

Velikonočnih Pesmi

in 2-8 4-2

„Regina coeli“

za mešan zbor zložil **Ign. Hladnik**, op. 48.

Cena 1 krona.

Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno :

* tinkturo

lekarnarja Piccoli

v Ljubljani

dvornega založni-

ka Nj. Svetostipa-

peza

Razpošilja se proti povzetju v škatljicah po 12 in III. več steklenic. 591 50-31

kot želodec

krepuje in

tek vzbujajo-

če, dalje kot pre-

bavljenje in

telesno od-

prtje pospeš-

uje sredstvo, po-

sebeno onim, ki

trpe na navadnem

telesnem za-

prju.

Hiša v Kamniku

na prodaj.

Enonadstropna hiša z velikim vrtom, v kateri je bila mnogo let slavnoznana gostilna „Fischer“ se prodá pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji.

Ponudbe c. kr. poštnemu ofic. aliu gosp. P. Gilly-ju v Ljubljani. 260 3-3

Služba organista

in cerkvenika

je izpraznjena na Sv. Gori pri Vačah.

Prošnje naj se naslové na cerkveno predstojništvo na Sv. Gori, pošta Vače pri Litiji. — Nastopiti je o sv. Jurju. 267 3-2

Št. 9382.

Razglas.

Radi oddaje pleskarskih, steklarskih in slikarskih del kakor tudi radi oddaje instalacijskih vodovodnih del z dobavo klosetov pri zgradbi mestne dekliske šole pri sv. Jakobu in mestni jubilejski ubožnici, vršila se bode pri podpisnem mestnem magistratu

javna pismena ponudbinska razprava

dne 28. marca 1901, dopoldne ob desetih.

Ponudniki vložiti imajo do določenega časa svoje zapečatené s 5 % vadijem, ki je na podlagi skupnih preračunjenih zneskov določen, opremljene ponudbe, v katerih je enotne cene posameznih del s številkami in besedami navesti, pri mestnem stavbnem uradu ljubljanskem, kjer so tudi dotični pogoji, proračuni ter drugi pripomočki v navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni.

Izrečno se dostavlja, da se na ponudbe, katere ne bodo povsem dražbenim pogojem ustrezale in katere se bodo le pogojno glasile in na take, katere bodo prekasno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 14. marca 1901.

Kwizdov

korneuburški živino-redilni prašek

je dijetlono sredstvo za konje, govedi in ovce. Že 50 let se rabi v premnogih blevih, ako živali nočejo jesti, če slabo prebavajo in za zboljšanje in namnoženje mleka pri kravah. Cena: ena škatla 1 K 40 h. pol škatle 70 h. Pristno je samo z gori označeno varstveno znamko ter je dobiti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav.

Glavna zaloga: II. 631 20-12

Franc Jan Kwizda,

c. in kr. avstr.-oger., kr. rumunski in knj. bulgarski dvorni založnik okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Drože

(Frucht-Presshefe)

vsak dan sveže, najboljšé kakovosti, priporoča tovarna spirita in droži v Račjah (Kranichsfeld) na Stajerskem.

Naročila naj se naslavlja jo na zastopn. g. **F. S. Rojnika** v Ljubljani Pred škofijo 22.

185 10-10

Vila na Bledu!

Lepa pred par leti novo zidana vila „Danica“ z 12 sobami, 2 kuhinjama, kletjo, vsa nanovo opravljena, z lepim vrtom in krasnim razgledom na Triglav in planine se iz proste roke

proda.

Več pove gospa **Marija Skale** v Ljubljani. 241 3-3

Dr. Fran Poček

kazenski zagovornik

pisarna dr. Fran Papež

Ljubljana, Valvazorjev trg.

226 3-2

Predivo

kakor tudi vse druge

deželne pridelke

kupi najdražje

Anton Kolenc,

trgovec v Celju, Narodni dom.

Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadnjo ceno in množino. 754 9-2

283 2-1

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-5

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega danka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Razpis.

278 3-1

V deželni bolnici ljubljanski izpraznjena je

sekundarska služba

z adjutom 1200 K na leto. Služba se odda za dobo dveh let, ta doba se pa lahko podaljša, ako je službovanje dotičnika zadovoljivo.

Prosilci za to službo predložijo naj svoje s krstnim listom, z doktorsko diplomom in z dokazi o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje

do dne 31. marca 1901

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 13. marca 1901.

Razglas.

Pri šolskem poslopu na Dobravi pri Kropi se bodo oddajala razna dela, kakor podzidava tega poslopu pri enem traktu in druge manjše poprave potom

minuendo licitacije

dne 20. marca t. l. ob 9. uri

na lici mesta upravičenemu stavbeniku ali pa zidarskemu mojstru.

Proračun 1200 K ima na ogled podpisani krajni šolski svet. Varščine treba položiti 5%.

Krajni šolski svet na Dobravi pri Kropi

dne 5. marca 1901.

Predsednik: V. Aljančič.

244 2-2

Št. 244/pr.
I. 1900.

Razpis

124 3-3

V deželni prisilni delavnici v Ljubljani izpraznjena je

služba kontrolorja

s plačo letnih 2600 K, s pravico do dveh petletnic po 200 K in s užitkom naturalnega stanovanja. Razun tega dobiva kontrolor od fabriškega zaslužka tudi 1¹/₂% delež.

Prosilci za to službo predložijo naj svoje z dokazili o starosti, stanu, o dovršenih študijah in zlasti o prebitem izpitu iz državnega računostvja, o dosedanjem službovanju, o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do dne 20. marca 1901

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 6. februarja 1901.

Lattermannov drevored.

Novo!

Novo!

Prvikrat v Ljubljani.

Električna jamska železnica

Najsenzacionalnejše podjetje te vrste.

269 3-3

Elektriška gonilna moč.

Čarobno razsvetljava oskrbuje

700 žarnic in 8 obločnic.

Spretnega, inteligentnega

257 3-2

akviziterja

za zavarovanje življenja takoj sprejme proti gotovi plači, dijetami ali proviziji jedna prvih avstrijskih zavarovalnih družb.

Ponudbe upravištvu „Slovenca“.

Zaloga Karl Giani-jevih vest in tkanin

FELLINGER in HASSINGER

c. in kr. dvorni založniki.

114 26-23

Cerkvena oblačila, društvene zastave itd.

Dunaj, I., Seilergasse 10, „Göttweigerhof“.

Krasni cenik z nad 300 podobami brezplačno.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1899 kron 177.060.451—
Letni dohodki na premijah in obrestih leta 1899 34.259.092—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za odkupe itd. od postanka društva (1848) 383.793.888—
Mej letom 1899 je društvo izdalo 5838 polic z glavnic 56.097.103—
Za specijelno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do 31. decembra 1899 v vrednostnih papirjih založila že znesek

nom. kron 20.359.000—

pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge, daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

pri

1010 12-4

Gvidonu Zeschko-tu

v vili nasproti Narodnemu domu.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že mnogo let obče znane in je le malo družin, kjer bi ne imeli tega lahko in mlo delujočega domačega zdravila v hiši, katerega zdravniki ljudstvu priporočajo zaradi posledic težkega prebavanja in telesnega zaprtja. Teh kroglic, ki so znane pod imenom Pserhoferjeve kroglice ali kričistilne kroglice, stane 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami gld. 1'05. Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnino vred: 1 zavoje kroglic gld. 1'25, 2 zavoja gld. 2'30, 3 zavoja gld. 3'35, 10 zavojev gld. 9'20. Pouk za rabo je priložen.

Edini izdelovalec in razpošiljevalec:

J. Pserhofer-jeva lekarna

na Dunaju, I., Singerstrasse šte. 15.

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“ ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rdeče tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

86 10-7

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, J. Pserhofer-jev,
steklenica 50 kr.

Balzam za gušo J. Pserhoferja,
steklenica 40 kr.,
franko posl. 65 kr.

Stolovi kola - preparati
izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter
kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld.
60 kr., četrt litra 85 kr.

Grenka želodčna tinktura

J. Pserhoferja (preje življenjska esenca).

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbijo. — Pošiljate po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštnej nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljavih s povzetjem.

Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in krepča želodec, ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2—

Balzam za rane J. Pserhoferja,
stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo za rastlās, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane
pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Universalna čistilna sol

A. W. Bulleha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoje gld. 1—

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje rečno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Precastite, gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih oazirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjše postržbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 532 52-42

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

ČEŠNIK & MILAVEC v Ljubljani

Špitalske – Lingerjeve ulice

opozarjata slavno p. n. občinstvo pri nakupovanju
pomladanskega in letnega blaga za obleke

na svojo **izvanredno lepo in bogato zalogo.**

273 3-1

“ “ “ “ Cene najnižje in zanesljive. “ “ “ “

Naznanilo preselitve in priporočilo.

Usojam si P. T. trgovcem in nabiralcem zelišč uljudno javiti, da sem svojo, dosedaj v hiši gosp. **Jos. Leuz-a v Ljubljani** pri mesarskem mostu nahajajočo se

trgovino z raznimi suhimi koreninami, lubjem, rastlinami, cvetjem i. t. d.

na Sv. Martina cesto št. 10, v Pongracovo barako v obližji sv. Petra cerkve premestil.

Kakor do sedaj, bodem tudi nadalje vse v mojo stroko spadajoče predmete, kakor: norično ali beladono perje in korenine, akonitovo ali lisjakovo perje in korenine, arnikovo cvetje, češminovo lubje, podleskovo seme in korenine, lapuhovo perje in rožice, tršlikovo lubje, črno in belo čemeriko, jeternik, lipovo cvetje itd. vedno po najvišjih cenah kupoval.

Posebno opozarjam P. T. trgovce in nabiralce zelišč, da se naj vse moje poštno in železniške pošiljke in pisma natančno naslovijo na

Jos. Leuz-a naslednika v Ljubljani

da se ne pripetijo neprijetne zamude in zamenjave.

282 (3-1)

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Leuz-a naslednik.

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles prave J. Reithofer-jevih sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, obče znano veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Best-ck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom.

28 19

Vabim na obični obisk in ogled

z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Kreditno društvo kranjske hranilnice v Ljubljani.

214 3-3

Obvestilo.

Na poziv ravnateljstva kranjske hranilnice vabijo se vsi p. t. deležniki kreditnega društva kranjske hranilnice (Creditverein der krainischen Sparkasse in Laibach) v nedeljo 17. marca t. l. ob 10. uri dopoldne na

izvanredni občni zbor

v zbornico kranjske hranilnice.

Od leta 1898. sem odmerja se društvu neslišano visoka dohodarina in doklada; tako je n. pr. davek za leto 1900. odmerjen na 8,395.47 K., dasi bilanca za leto 1899., izkazuje 1,194.60 K izgube. V 5.—6. letih požrle bi torej davščine ves do sedaj nabrani rezervni zaklad.

Posvetovalo in sklepalo se bode torej o tem, ali naj se kreditno društvo takoj razpusti, da se vsaj deloma ohrani rezervni zaklad.

Ker je vprašanje posebne važnosti, želeli je, da se zberó deležniki v prav obilem številu.

V Ljubljani, 25. februarija 1901.

Odbor deležnikov kredit. društva kranjske hranilnice v Ljubljani.

Načelnik: Matej Treun.

Največja zavarovalna družba za življenje

je

„The Mutual“
v New-Jorku.

Ustanovljena 1842.

Z nasprotnim zavarovanjem.

Skupno premoženje dné 1. januvarija 1900:

K 1489⁶/₁₀ milijonov.

Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:

K 38,158.423.

235 10-9

Jamstvena glavica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri c. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

BRATA POLLAK v Ljubljani.

— Dunajska borza —

Dné 15. marca.		Dné 14. marca.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	98-50	20 mark	23-50	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 5%	105-90	St. Genčis srečke, 40 gld.	195-—
Skupni državni dolg v srebru	98-40	20 frankov (napoleonor)	19-08	Priporočne obveznice državne železnice	94-35	Waldsteinove srečke, 20 gld.	230-—
Avstrijska zlata renta 4%	117-90	Italijanski bankovci	90-40	južne železnice 3%	427-—	Akcie anglo-avstrijske banke, 200 gld.	391-—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98-20	C. kr. cekini	11-32	južne železnice 5%	347-25	Akcie Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	58 75
Ogerska zlata renta 4%	118-—			dolenjskih železnice 4%	124-—	Akcie tržaškega Lloydja, 500 gld.	282-—
Ogerska krona renta 4%, 200	93-—	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	182-—	Kreditne srečke, 100 gld.	99-50	Akcie južne železnice, 200 gld. sr.	843-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1675-—	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170-—	4% srečke dunav. parobr. družba, 100 gld.	401-—	Splošna avstrijska stavbinska družba	104-—
Kreditne delnice, 160 gld.	711-50	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	208-—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	399-—	Montanska družba avstr. plan.	162-—
London vista	240-25	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95 75	Ogerskega	49-—	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	468-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. voj. 117-47 ¹ / ₂		Tisine srečke 4%, 100 gld.	146-50	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-50	Papirnih rubljev 100	253-50
		Dunavske vravnavne srečke 5%	259-25	Rudolfove srečke, 10 gld.	61-—		

34 Nakup in prodaja 34

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

34 Pojasnila 34 vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocaga obrestovanja pri popolni varnosti

34 naloženih glavnic. 34